

Skärgårdstrafikanten

Nr 3/2012

Organ för Skärgårdens Trafikantförening

Årgång 48

Slut på sommaren

Eftersom det med detta utskick biläggs W-bolagets höstturlista tycker många att det är slut på sommaren. Nåväl ska vi rätta oss efter datum och turlistor så är det nog så – men i september och långt in i oktober kan vi få många vackra dagar och kvällar.

Västan är åter klar, efter en grundlig översyn, för trafik vilket vi med stor tillfredsställelse noterar.

Senaste årets diskussioner kring skärgårdstrafiken och Waxholmsbolagets framtida utformning och arbetsuppgifter, har inte varit helt positiva för verksamheten men vi kan konstatera att de värsta dumheterna finns inte med i de fortsatta diskussionerna. Många trodde, och hoppades, att diskussionen skulle vara avslutad och att politikerna skulle finna att de grundläggande systemen i nuvarande verksamhet är resultatet av en mångårig, positiv, utveckling som gör att skärgårdstrafiken är av god kvalitet. Inte minst visar bolagets kundindex på detta.

Vad har man fått ut av hela det arbete som nedlagts från flera håll, inte minst från konsultföretag, jo en genomlysning av verksamheten och det kan vara positivt. Men när nu vidareutveckling, upphandling och en rad andra frågor ska få sin lösning med bakgrund av Trafiknämndens beslut måste vi konstatera att medan det känns som fas 1 närmar sig sitt slut måste vi från trafikantföreningen, SIKO, och andra intressentgrupper noga följa fas 2 så att inga nya ”dumheter” dyker upp. Här kommer att finnas många frågor att bevaka och arbetet med att påverka utformningen av skärgårdstrafiken får aldrig avstanna.

Vi kommer vid trafikrådet resp bryggrådet att fortlöpande rapportera vad vi vet och åtgärder vid nämnda möten. Styrelsen träffas medio september medan presidiet avser hålla ett sammanträde andra halvan av augusti. Har Du synpunkter och idéer som Du vill förmedla oss i trafikantföreningen gör det, gärna per mail, eller till kansliet.

Slutligen vill vi hälsa välkomna tillbaka efter sommaren med förhoppning om att vi ses på trafik- resp bryggrådet.

Bengt Adamsson
ordf

Olof Elgström till minne

Under våren nåddes vi av budskapet att en av våra trognaste och inom föreningen mest aktiva medlemmar avlidit efter en längre tids sjukdom.

Olle Elgström och hans hustru bodde på senare år i Vaxholm men hade sin käraste plats på Vårholma i Lindalssundet med Halleberg som närmaste ångbåtsbrygga. Det var från den utgångspunkten som Olle engagerade sig för sin ö och dess båttrafik, vilket också ledde till att han blev medlem i trafikantföreningen.

På 80-talet blev det många problem med trafikbryggorna i skärgården vilka var i stort behov av renovering. Var de inte i trafikdugligt skick kunde trafiken bli indragen. Det var både finansiella och utförandeproblem. Det var i dessa frågor som Olle kom att göra sin stora och bestående insats i föreningen.

Trafikantföreningen skulle inte enbart ha fokus på trafikfrågorna utan också hjälpa sina anslutna föreningar med bryggfrågorna. Olle var med om att skapa föreningens bryggkommitté och blev som styrelseledamot medlem i bryggkommittén 1986. Han bidrog aktivt till stadgeändringar som permanentade bryggkommittén på sidan av föreningens trafikkommitté.

Årligen under hösten kallades alla bryggföreningar och medlemmar till ett "Bryggråd" varvid Vägverket i anslags- och tekniska frågor, Waxholmsbolaget och konsulter kunde ge goda råd till ägarna av problemtungda trafikbryggor. År 1992 blev Olle ordförande för bryggkommittén, vilket han förblev fram till årsmötet 2007, då han lämnade styrelsen. Han kvarstod dock som ledamot av bryggkommittén. Under hans tid inrättades även trafikantföreningens diplom för "Årets brygga" som delades ut till föreningar som gjort stora insatser för sin ångbåtsbrygga.

Otaliga är de föredragningar som Olle gjort för styrelsen och bryggråd under sin aktiva tid. Han var alltid närvarande på styrelse- och föreningsmötena och gjorde naturligtvis också stora insatser för sin älskade ö Vårholma. I Skärgårdens Trafikantförening kommer vi länge att minnas Olles insatser och hans positiva arbetsglädje.

Stig Dingertz
hedersordförande

Bo Lagerqvist
bryggkommitténs ordförande

Sommaren 2012 förnekade sig inte..

Juni månad avslutades storstilat — med en regnskur. Ett reportage om junivädret 2012 i TV avslutades med en skylt med texten ”*juni inställt på grund av tekniska problem. I väntan på att dessa skall åtgärdas sänds februari i repris*”. Försättningen av sommaren blev inte mycket bättre. Brittiska The Times konstaterade på ledarplats ”*Låt oss vara glasklara med vår ståndpunkt: Vi är emot det här vädret. Det måste sluta regna – och det snart*”, stod det i tidningens osignerade ledare. Så har väl vädret varit, med ganska få undantag, sommaren 2012 lämnade återbud.

Låt vara att bär- och svampplockare kunde glädja sig åt det varierande vädret, eller följderna därav, för övriga sol- och sommartörstande som ville uppleva skärgården fanns inte så mycket tröst att få i väntan på nästa regnskur. När det väl var riktigt vackert väder under sommaren, vilket faktiskt också inträffade, som vid sista veckoslutet i juli, saknades tillräckligt med extrabåtar i trafiken för att klara behovet. Undantaget var m/s *Ramsö* som fick assistera i stavnsöområdet. Till fåtalet andra lämpliga extrabåtar i skärgårdstrafiken gick det inte att få besättningar, med kort varsel i semestertider.

Båtarna gick i allt väsentligt som de skulle, även om det för flertalet V-båtar innebar en trafik med lägre hastigheter än brukligt. I skärgårdstrafiken har m/s *Saxaren* drabbats av återkommande tekniska problem vilket har medfört två längre perioder ur trafik men med hjälp av annan V-båt samt m/s *Madam* och m/s *Södertörn* fungerade trafiken ändå.

Vid midsommar förstärktes trafiken såsom brukligt och till de fartyg som då fick hjälpa till hörde m/s *Ramsö* som inte varit i trafik sedan april 2011. Fartyget, numera med helsvart skorsten och hemmahörande på Ornö, fick lämna södra skärgården under sommarens mest intensiva trafikhelg och hjälpa till i mellanskärgården.

Den 1 juli återkom *Västan* till Stockholm efter den genomgripande renoveringen som bland annat har gett fartyget ett dieselelektriskt maskineri. Sedan fartyget kom i trafik den 16 juli har det varit problem vid två tillfällen, under den första trafikveckan, men därefter har den nya tekniken ombord fungerat till belåtenhet. Under hösten kommer *Västan* att vara i trafik fram till mitten av september fredag-söndag i sedvanligt trafikprogram. Ett undantag sker den 25 augusti då fartyget och dess ombyggnad kommer att uppmärksammas vid ett speciellt arrangemang med en timmes rundturer från Strömkajen. Inte minst uppmärksammas *Västan* genom att pryda omslaget till höstturlistan för mellersta skärgården.

Västan i nyrenoverat skick, foto Marianne Jonsson

Efter den turbulens och osäkerhet som har rått kring Waxholmsbolagets och skärgårdstrafikens framtid kom en politisk överenskommelse till stånd den 8 maj som till synes gav lugnande besked om att Waxholmsbolaget skall kvarstå med i huvudsak övergripande ansvar för skärgårdstrafiken, rederiet skall behålla den hittillsvarande beställarrollen av trafik samt det strategiska ansvaret för en förestående upphandling av skärgårdstrafiken. Vidare bestämdes att skärgårdens behov av trafik till och från Strömkajen skall tillgodoses, liksom att Waxholmsbolagets tre äldsta fartyg; *Storskär*, *Norrskär* och *Västan* skall bli kvar i den reguljära skärgårdstrafiken. Överenskommelsen innefattar att en ny tvärförbindelse i nord-sydlig riktning mellan Blidö och Utö skall etableras, en provperiod är planerad till sommaren 2014, samt att skärgårdens bastrafik skall fortsätta att ytterligare utvecklas.

Sålunda kunde man sluta sig till att det nu var frid och fröjd med skärgårdstrafiken och det gick att se framtiden an med tillförsikt. Fullt så bra var det dock inte och ett första tecken på det var att antalet konsulter som utvärderar rederiet och dess verksamhet snarare ökade än minskade efter det att den politiska överenskommelsen kom till stånd. Nu har antalet konsulter ökat så att flera grupper med olika uppdrag undersöker rederiet och förmodligen till slut också varandra. Hur mycket den politiska överenskommelsen sade sig värna om de små rederierna i skärgården, med formuleringar som ”...mindre rederier kommer att kunna lägga anbud, när skärgårdstrafiken upphandlas tiotalet mindre entreprenader. I den interna diskussionen i alliansen har framför allt C och FP motsatt sig en storskalighetslösning, ett som benämndes *helhetsansvar*” finns oroväckande nog tendenser att den förestående upphandlingen likväl kommer att ta sin utgångspunkt i att en enda entreprenör skall ansvara för trafiken i större delen av skärgården. Den förestående upphandlingen tycks utgå från geografiska aspekter och verksamhetsområden snarare än flera operatörer av enskilda fartyg såsom vid tidigare upphandlingar vilket har visat sig vara en fungerande upphandlingsmodell och härigenom har en monopolsituation av bemanning av Waxholmsbolagets fartyg kunnat undvikas.

I detta tidiga stadium av en ny upphandlingsprocess har ett flertal spännande nya begrepp om olika trafikformer introducerats, som i bästa fall kan hänföras till kategorin byråkratiska skrivbordsprodukter men kan i värsta fall leda till en uppdelning och klassificering av den trafik och de turer som hittills har utgjort ett väl integrerat och flexibelt trafiksystem. Ännu är mycket oklart hur den förestående upphandlingen av trafik och fartygsdrift kommer att bli utformad men det kommer sannolikt att klarna under hösten. Samtidigt försvinner kompetens inom Waxholmsbolagets rederiorganisation efter det att flera tjänstemän har slutat sin anställning under rådande ovisshet om rederiets roll och skärgårdstrafikens framtid.

Strömkajens ombyggnad fortsätter under hösten vilket, förutom fortsatta markarbeten, förhoppningsvis kommer att innebära att den nya terminalbyggnaden färdigställs. Arbetet med den nya byggnaden har dragit ut på tiden rejält, denna skulle egentligen ha färdigställts till sommaren men arbetet har avbrutits och det har antytts att alla berörda inte ser med blida ögon på att en ny terminalbyggnad uppförs på den plats som nu blir fallet och genom okonventionella metoder har försökt att hindra gällande och beslutad detaljplan samt stoppa arbetet med byggnaden.

I hamntrafiken rapporteras om ökat antal passagerare på "*Sjövägen*" **Nybroplan-Nacka strand-Lidingö** och trafiken på stadens vatten utökas än mer i och med den nya traden med Djurgårdsfärja; **Slussen-Stadsgården (Fotografiska museet)-Västra Skeppsholmen** med halvtimmestrafik 11.00-18.30 under hösten. Trafiken skall enligt planerna ta sin början den 10 augusti och en turlista finns men var inte särskilt lätt att få tag i ännu någon dag innan trafiken var tänkt att starta. Trafiken med Djurgårdsfärja Slussen-Skeppsholmen har gamla anor, fram till 1969 gick trafik på den traden och upphörde först när Marinen lämnade Skeppsholmen och flyttade till Muskö. Även Stadsgården har trafikerats av färjor,

bland annat till Djurgården främst i samband med Stockholmsutställningen 1897 och också en trad mellan Saltsjöbanans station vid Stadsgården och Karl XII:s torg där trafiken upprätthölls åren 1893-1936.

Under sommaren har båttrafiken till det nya konstmuseet **Artipelag** vid Hålludden utanför Gustavsberg varit tämligen intensiv. Trafik har dels bedrivits av Strömma kanalbolaget med hundraårsjubilerande m/s *Gustafsberg VII*, som har anlöpt Hålluddens ångbåtsbrygga under sina resor **Stockholm-Gustavsberg**. Härutöver har motorfartyget *Gurli* upprätthållit trafik på en trad **Nybroplan-Nacka strand-Hålludden** med tre tur- och returesor dagligen under sommaren.

Kommentarer till höstturlistan

Höstens turlista för skärgårdstrafiken uppvisar ytterst få förändringar jämfört med hösten 2011 om vi bortser från smärre tidsjusteringar samt byten av fartyg i trafiken. Turlistan gäller från den 20 augusti till och med den 9 december men med sedvanliga minskningar i trafikutbudet efter den 16 september och den 4 november.

I och med att **Mor Annas brygga** har tillkommit i trafiken **Ropsten-Tranholmen-Storholmen**, tar ett varv på denna trad något längre tid än tidigare. Det medför att dagens sista tur har blivit senarelagd, måndag-fredag med 15 minuter till 18.30 från Ropsten och lördagar och söndagar till 17.30.

I trafiken **Vaxholm-Stockholm** får **Höganäs** en förbindelse söndagar 14.10 mot Stockholm under hela höstturlistan. Tidigare höst gick turen, dels nästan en halvtimme senare och dels upphörde turen vid allhelgonahelgen. Söndagar går en 19.30-tur från Vaxholm hela hösten vilket ger **Stora Ekholmen, Furuholmen, Tegelön** och **Riset** en sen intur till Stockholm ända fram till 9 december.

I höst ersätts en anlop vid **Ramsöbergs** brygga måndag-torsdag kl. 14.15 av ett anlop vid den nya bryggan **Grenadjärbryggan** på **Rindö**. En motsvarande tur fredagar, som dock går en halvtimme senare, anlöper både Grenadjärbryggan och Ramsöberg. **Edholma** får ett nytt anlop måndag-torsdag, en tur som avgår från Vaxholm kl. 17.00. Samma brygga, liksom även **Ytterby** och **Vikingsborg**, får en söndagskvällsförbindelse till Vaxholm och Stockholm hela hösten. Förr hösten upphörde turen vid allhelgonahelgen.

Resenärerna på traden **Grundvik-Saxaröarna-Vaxholm** får söndagskvällar under hösten fram till 4 november åka med den klassiska 50-årsjubilerande snabbåten m/s *Prinsen*. Fartyget får perioden 17 september-4 november också anlöpa bryggorna på sträckan **Linanäs-Mjölkö-Lervik** på den tur som ankommer Vaxholm 19.25 för byte till m/s *Väddö* för vidare färd till Stockholm.

Bryggorna **Puttisholmen** och **Gällnö** får en ny förbindelse lördagar från **Boda** kl. 09.15. Från **Hägerö** finns förbindelse söndagar under hela hösten kl. 13.10 samt 18.15, således även under höstturlistans sista giltighetsmånad.

Lördagar finns en ny förbindelse med m/s *Swea Sandö* sträckan **Boda-Karklö-Alsvik-Karlshem-Södra Ingmarsö** med avgångstid 09.15. Söndagar förstärks trafiken på den sträckan genom att eftermiddagsförbindelsen från Stockholm kl. 15.15 till Södra Ingmarsö samt åter till Stockholm på kvällen, går under hela höstturlistans giltighetstid och alltså inte, såsom tidigare år, upphör vid allhelgonahelgen. Turen avgår från Södra Ingmarsö 17.20 och på sin väg till Strömkajen går färden via Boda och härigenom får traden en länge emotsedd förbindelse till bryggan på norra Värmdölandet med anslutning till buss.

Trafiken med *Cinderella II* **Stockholm-Sandhamn** förlängs till den 25 november. Rättare sagt, Cinderellabåtarna, vanligen *Cinderella II* eller *Askungen*, har gjort turer Stockholm-Sandhamn även under senhösten i ett par års tid men det är först i år som trafiken även efter mitten av september annonseras i Waxholmsbolagets turlista. Senhösttrafiken går med en eftermiddagstur fredagar samt en förmiddagstur lördagar och söndagar, vid ankomst till Sandhamn vänder fartyget direkt vilket betyder en 18-avgång

fredagar till Stockholm och vill man lämna Sandön och åka båt till Stockholm lördagar och söndagar, avgår båten 12.00. Med denna utökade trafik får även **Grinda** och **Gällnö** fler förbindelser under hösten.

Lördagar får traden **Hagede-Harö-Sandhamn-Runmarö** en något snabbare morgonförbindelse till **Stavsnäs**, i höst går turen med m/s *Cascad* istället för m/s *Sandhamn*. Från **Styrsvik** till **Stavsnäs** finns en ny tur söndagar kl. 17.50.

Skärgårdstrafiken omfattar inte bara passagerare, en förbättring i höst är att **Sandhamn** får ett nytt anlop torsdagar kl. 12.00 med godsfärjan *Olliver*.

Söndagens första tur från **Stavsnäs** via **Nämdö** till **Saltsjöbaden** är senarelagd med 25 minuter och avgångstiden är 12.05. Nästa förbindelse från **Nämdö** till **Saltsjöbaden** är senarelagd med 30 minuter, avgång från **Nämdöbo** kl. 16.05.

Bryggorna **Ängsö**, **Gränö**, **Kalvholmen** liksom även **Edesön** får en egen tabell i höstens turlista, annars brukar de bryggorna i lågsäsong redovisas i tabell 19. De två sista turerna söndagar från **Fjärdlång** till **Dalarö** ändras jämfört med förra hösten, 16.15-turen med m/s *Skärgården* går hela vägen in till **Stockholm** alltmedan den senare turen går i höst, fram till den 16 september, med m/s *Långvik* och turen slutar i **Dalarö**.

Fredagens intur kl. 08.55 från **Alö** via **Nåttarö** till **Nynäshamn** går under en längre period under hösten jämfört med tidigare år, istället för att turen upphör i mitten av september finns den förbindelsen ända fram till den 4 november.

Lars Berglöf

Skärgårdsbåtens Dag

I årets evenemang saknades flera båtar bl a Västan, som inte hann bli klar och Saltsjön som ju var med förra året. men dock saknades inte det fina vädret! Sex båtar ingick i paraden, de sedvanliga ångbåtarna Storskär, Norrskär, Blidösund och Mariefred och dessutom lilla Angantyr och stora Dalarö. Här nedan ses några pigga följbåtar, foto Lars Berglöf.

Bryggnyheter i korthet

Grenadjärbryggan vid Rindö Hamn

Den 22 april invigdes den nya *Grenadjärbryggan* i Rindö Hamn, av Trafikantföreningen utsedd till "Årets Brygga".

Gustav Andersson, Miljö- och Skärgårdslandstingsråd, Lars Lindgren, kommunstyrelsens ordförande, Vaxholms kommun; Rickard Gille, ordförande Föreningen Rindöborna samt Fredrik Brehmer Fastighetschef, Vasallen Vaxholm invigningstalade. Från Trafikantföreningen överlämnades det traditionella "Bryggdiplomet" till Vasallen Vaxholm AB.

Det är glädjande att Vasallen Vaxholm AB har satsat på en ny brygga i anslutning till det nya bostadsområdet i och omkring de gamla kasernbyggnaderna. Trafikantföreningen hoppas att bryggan ska användas flitigt av de boende och att möjligheten till båtpendling mellan Rindö och Vaxholm respektive Stockholm ska utnyttjas, inte minst för att avlasta vägarna från biltrafik.

Ny brygga vid Grinda södra

Den 24 maj invigdes den nya bryggan vid *Grinda södra*. Återuppbyggnaden av *Grinda södra* har varit möjlig genom att Skärgårdsstiftelsen har fått medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Värmdö kommun och Landstingets skärgårdsanslag. De inbjudna gästerna anlände i strålende solsken med m/s Väddö. Invigningstalade gjorde Waxholmsbolagets Vd Anders Lindström, Länsstyrelsens miljödirektör Lars Nyberg, Kommunstyrelsens ordförande i Värmdö Lars-Erik Alversjö samt Skärgårdsstiftelsens Vd Lena Nyberg.

Trafikantföreningens utsända gratulerade Skärgårdsstiftelsen till den nya tillgänglighetsanpassade bryggan och från föreningen överlämnades en liten gåva i form av ett inramat äldre fotografi föreställande *Grinda södra* brygga med en av Waxholmsbolagets ångare i fonden. Från Trafikantföreningens sida framhölls i sammanhanget det viktiga i att även alla de hundratals enskilt ägda trafikbryggorna i skärgården ges möjlighet till ordentliga offentliga bidrag för reparationer och nybyggnationer. Sådana bidrag är helt nödvändiga för att trafik i framtiden ska kunna bedrivas på dessa bryggor som trafikeras reguljärt av bl.a. Waxholmsbolaget och för att bryggorna vartefter ska kunna anpassas till de allt större krav på tillgänglighet m.m som numera ställs. En nybyggnation av en trafikbrygga kan i dagens läge kosta över två miljoner kronor - summor som en bryggsamfällighet eller annan enskild bryggägare inte har möjlighet att i sin helhet stå för själva.

Bo Lagerqvist

Medlemsavgiften för nästa år

är fortfarande **250 kr** för föreningar och **110 kr** för enskilda medlemmar. Det går bra att betala den redan nu, eller betala för i år om det står 2011 på adressetiketten på kuverten. Ring gärna expeditionen om du är osäker på om du har betalat.

Trafikrådsmöte

torsdagen den 18 oktober 2012 kl 18.30-21.00

i Hartwickska huset, Gästabudssalen

S:t Paulsgatan 39 D (ingång från gatan)

T-bana Mariatorget, buss 43, 55 och 66, Timmermansgatan
- hållplats Krukmakargatan

Vid detta möte presenteras och diskuteras aktuella frågor. Vi kommer att behandla inkomna frågor från föreningens medlemmar. Frågor och synpunkter bör helst lämnas i förväg till vårt kansli.

Särskild kallelse kommer att skickas till bryggföreningar och organisationer som är registrerade i Trafikantföreningen. Till enskilda medlemmar utgår ingen ytterligare kallelse varför vi ber Dig notera datum redan nu.

Bryggrådsmöte

torsdagen den 22 november 2012 kl 18.30-21.00

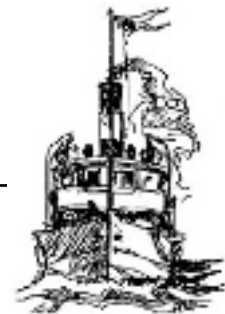
i Hartwickska huset, Gästabudssalen

adress som ovan

Programmet är inte klart vid denna tidnings utgåva men vi kommer i sedvanlig ordning redovisa aktuella bryggfrågor.

Särskild kallelse till brygghållarna (föreningar och organisationer) utsändes även till detta möte. Till enskilda medlemmar utgår ingen ytterligare kallelse.

Väl mött!

Skärgårdstrafikanten

Organ för Skärgårdens Trafikantförening

Ansvarig utgivare

Bengt Adamsson (ordförande)

Redaktör

Marianne Jonsson 08-662 89 02

Expedition Nybrogatan 76 nb

114 41 STOCKHOLM

Tel/fax

08-662 89 02, 11.00-14.00

Postgiro

70 17 48 - 6

E-post

info@skargardstrafikanten.se

Hemsida

www.skargardstrafikanten.se